

Innoveren door te doen

Gemeente
Hengelo

Jim Hendriks en Thomas Prijs

9-10-2025

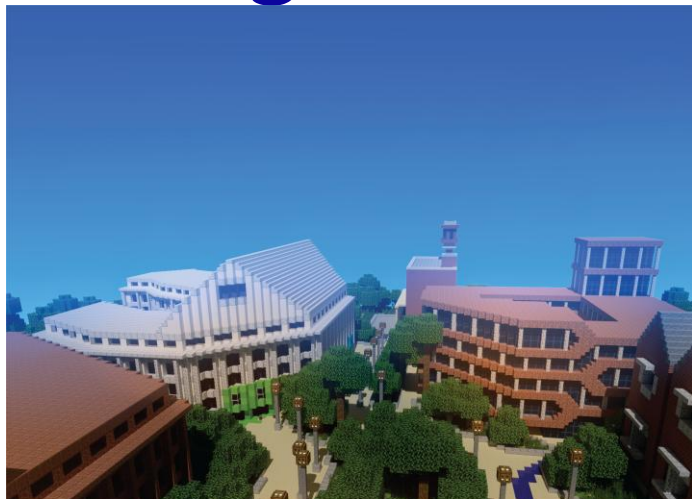
Innoveren door te doen

- Wat kun je verwachten?
 - Geen theoretische modellen, maar praktijkvoorbeelden, inspirerende pilots en eerlijke lessen.
- Waarom deze sessie?
 - We laten zien hoe technologie niet het doel is, maar een middel om beweging te creëren.

Innoveren door te doen

- De context: waarom digitale transformatie juist nu?
- Onze aanpak: kleinschalig, concreet en samen met collega's
- Pilots: van AI tot Minecraft en slimme nestkastjes.
- Valkuilen en lessen: wat ging goed, wat kan beter?
- Blik op de toekomst: hoe bouwen we verder?

Programma Digitale Transformatie

WMO
Keukentafelgesprek

Gemeente
Hengelo

Het bestand wordt opgeslagen onder de naam:

EXTRA INFORMATIE	DOSSIER
	Algemene samenvatting
	Hulpvraag
	Oorzaak
	Leefgebieden
	Aanvullende informatie
	Plan van aanpak
	Oplossingen
	Maatwerkadvies

Context: Waarom Digitale Transformatie?

De veranderende wereld

De veranderende wereld

- Nieuwe technologieën ontwikkelen zich razendsnel
- Deze technologieën veranderen hoe we leven, werken en communiceren
- Inwoners verwachten steeds meer van dienstverlening: snelheid, gemak en transparantie
- Gemeente staan voor nieuwe uitdagingen: digitale inclusie, veiligheid en wendbaarheid

De gemeente als innovatieve organisatie

- Gemeenten kunnen niet achterblijven
- Digitale transformatie en innovatie is nodig om:
 - De vele (extra) werkzaamheden aan te blijven kunnen
 - Te voldoen aan stijgende verwachtingen
 - Aantrekkelijk te blijven voor jong talent
- De gemeente moet ruimte creëren om te experimenteren en te leren

Hengelo als toptechnologische regio

- Hengelo wil in 2040 behoren tot de top 3 hightech regio's van Nederland
- Dit vraagt niet alleen ruimtelijk-economische maatregelen
- De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven
- Samenwerking met onderwijs, ondernemers en andere overheden is cruciaal

Van ambitie naar actie: Programma Digitale Transformatie

- De combinatie van technologische ontwikkelingen en ambities leidde in 2023 tot het programma
- Klimaat van innovatie realiseren
- Meer gebruik van technologische innovaties om:
 - Inwoners te ondersteunen
 - Beter en makkelijker samen te werken
 - Waarde te creëren
- Betere digitale vaardigheden van medewerkers en inwoners
- Verbeterde digitale en sociale inclusiviteit

Van ambitie naar actie: Programma Digitale Transformatie

"Nieuwe technologieën onderzoeken en vertalen naar waardevolle toepassingen voor de organisatie en/of inwoners, én medewerkers en inwoners in staat stellen om deze succesvol én zelfstandig toe te passen."

**Onze aanpak:
Innoveren door te doen**

Aanpak programma

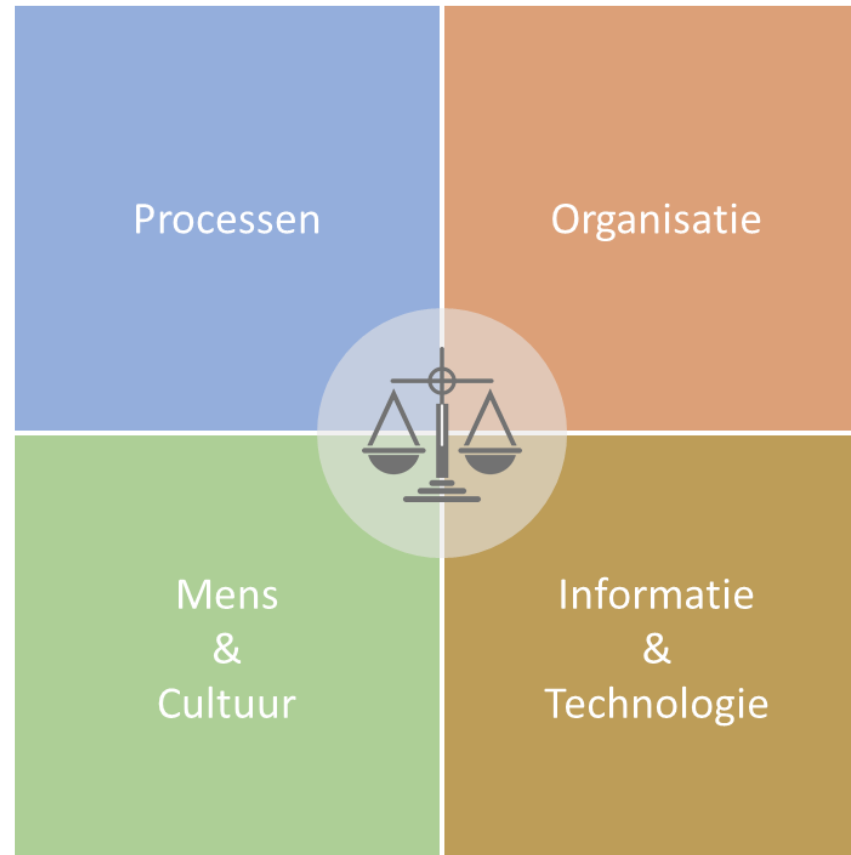
- Het programma hanteert de werkwijze: **Innoveren door te doen**
- Drie kernactiviteiten
 - Pilotprojecten en veranderopgaves
 - Kennisoverdracht en training
 - Samenwerking in de regio
- Ruimte om te experimenteren en te inspireren
 - Los van de 'waan van de dag'

Pilotprojecten als aanjager

- We onderzoeken nieuwe technologieën via kleinschalige pilotprojecten
 - Innoveren door te doen (te groot zorgt voor vertraging)
- Samen met vakafdelingen behoefte bepalen en uitwerken
- Specifieke werkzaamheden ondersteunen met nieuwe technologieën
 - Niet innoveren om te innoveren
- Elke pilot is een praktijkonderzoek: kan deze technologie waarde toevoegen voor Hengelo?
- Verantwoord de grenzen opzoeken

Van experiment naar implementatie

- Na elke pilot volgt een advies: hoe kan dit structureel worden toegepast?

Aanjagen en opleiden

- Kennissessies, trainingen en inspiratiesessies (o.a. over AI)
- Digitale fitheid vergroten en technologie toegankelijk maken
- Digitaal leiderschap stimuleren
- Technologie is pas écht waardevol als we investeren in digitale fitheid

Samenwerken in de regio

- Actieve samenwerking met het onderwijs, ondernemers en overheden
- Gezamenlijk bouwen aan een toptechnologische regio
- Start-ups het podium geven
- Jong talent aantrekken en ondersteunen
- Samen met andere gemeenten het wiel niet opnieuw uitvinden

Onze visie op innovatie

- Definitie: *"Digitale Innovatie is het creëren van waarde voor inwoners en/of de organisatie door middel van het voortbrengen of overnemen van voor de gemeente Hengelo nieuwe technologie."*
- Technologie is nooit een doel op zich, maar een middel om beweging en waarde te creëren.
- Innovatie bekijken vanuit verschillende invalshoeken:
 - Digitale inclusie
 - Digitale fitheid
 - Digitaal leiderschap
- Digitale Transformatie en Innovatie behelst een cultuurverandering niet alleen slimme technologische snufjes en speeltjes

Pilotprojecten: Resultaten en impact

Pilot: Minecraft Lange Wemen

- Samenwerking met Microsoft
- Minecraft omgeving van de Lange Wemen
 - Ruimtelijk plan dat nog een stip op de horizon is
- Samenwerking met basisscholen
- Kinderen konden hun ideeën bouwen in Minecraft
 - Met prijzen! Door de wethouder uitgereikt
- Kind- en jongerenparticipatie een lastig thema
 - Toch mogelijk gemaakt doormiddel van simpele technologie
 - Een andere kijk op participatie

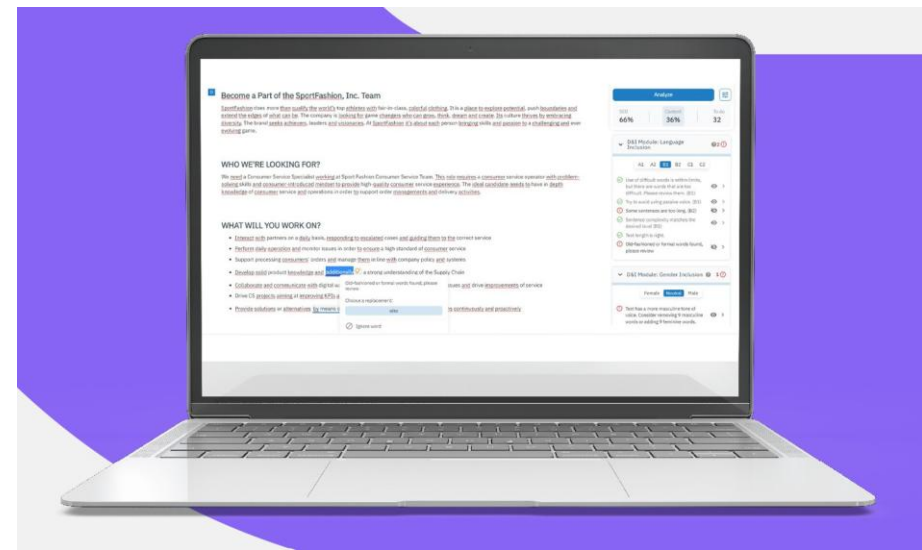
Pilot: Slimme Nestkasten

- Samenwerking met startup van Universiteit Twente: Ecomoni
- Verkenning van AI beeldherkenning
- Biodiversiteit meetbaar maken
 - Het ongrijpbare meetbaar maken
- Impact processierups bestrijding meten
- Ervaring met start-ups
 - Veel 'leergeld', bewuste investering in hightech regio

Pilot(s): AI toepassingen

- AI (ChatGPT) werd mainstream met de start van ons programma
- Hype: De organisatie zag veel kansen, veel vraag naar pilots en kennissessies
- Keuze voor specifieke toepassingen
 - Schrijfgeregels toepassen en notuleren
- AI bleek in 2023-2024 nog niet 'slim' genoeg
- AI tooling inmiddels overbodig door CoPilot en groeiende AI-vaardigheden
- AI ontwikkelt razendsnel, flexibiliteit is noodzakelijk

Pilot: Digital Twin

- Grootschalig pilotproject
- Wens om 3D / Digital Twin technologie te verkennen
- Ondersteuning in het omvangrijke proces van planontwikkeling
 - Van ontwerp, tot participatie en beheer
- Te veel focus op software kant
- Te veel dingen tegelijk willen doen
 - Uiteenlopende doelstellingen
 - Geen heldere definitie
- Belangrijke lessen geleerd

Pilot: CoPilot Trainingen

- Gebruik van AI neemt toe
- Verschil in AI-vaardigheden kan negatieve gevolgen hebben
- Initiatief van teammanagers
 - Voorkeur voor 'in-house' trainingen
- Sociaal Domein voorzien van CoPilot Trainingen
 - Binnenkort nog meer
- Concrete handvaten bieden, laagdrempelige innovatie
- Inzet op digitale fitheid

Valkuilen en lessen: wat ging goed en wat kan beter?

Valkuilen: Waar het mis kan gaan

- Te abstracte oplossingen
 - Technologie zonder duidelijke toepassingen leidt tot verwarring en weerstand.
- Onvoldoende aansluiting bij domeinen
 - Innovatie moet relevant zijn voor het werk van vakafdelingen
 - Gezamenlijk eigenaarschap creëren vanaf het begin
- Digitale fitheid
 - Als medewerkers niet digitaal fit zijn, blijft technologie ongebruikt
 - En weet men niet waarvoor innovatieve technologie toegepast kan worden
- Korte-termijn vs. lange-termijn
 - De druk om snel resultaat te laten zien kan ten koste gaan van duurzame verandering
 - Druk weerlegt de focus naar puur de technologie

Valkuilen: Risico's in uitvoering en besluitvorming

- Innovatiebudget als 'graaipotje'
 - Druk om budget op te maken kan leiden tot projecten zonder impact
 - Makkelijk 'potje' om tekorten op te vullen
- Bestuurlijke 'chaos'
 - Zonder bestuurlijke ambassadeurs ontbreekt richting en draagvlak
 - Bij wisseling van de wacht staat innovatie onderaan op de prioriteitenlijst
- Digitaal leiderschap
 - Managers moeten de mogelijkheden en risico's van technologie begrijpen
 - Zonder visie komt de innovatie beweging 'bovenin' tot een stop
- Onduidelijke ambities
 - Innovatie is moeilijk te koppelen aan onduidelijke ambities ("*Doe iets met AI*")
 - Structurele borging van werkzaamheden een worsteling

Lessen: Wat we moesten leren

- Houd pilots laagdrempelig
 - Kleine concrete stappen maken innovatie toegankelijk en begrijpelijk
- Focus op werkprocessen
 - Innovatie projecten moeten aansluiten op het dagelijkse werk van collega's
 - De focus zorgt voor duidelijke doelstellingen
- Richt je op specifieke technologieën
 - Te veel verschillende technologieën tegelijk leidt tot versnippering
 - Focus op specifieke technologieën (AI en IoT) schept helderheid en focus bij medewerkers
 - Medewerkers komen gemakkelijker zelf met ideeën

Lessen: Succesfactoren voor duurzame innovatie

- Zoek de grenzen op
 - Durf te experimenteren (binnen de kaders van I&IT)
 - Leidt tot aanvullingen op bestaand beleid
 - Met het risico om pijnpunten bloot te leggen
- Koppel innovatie aan ambities
 - Innovatie werkzaamheden staan los van de 'waan van de dag', waardoor er ruimte is om concreet werk te maken van lange-termijn ambities.
- Creëer een klimaat van innovatie
 - Innovatie moet niet afhankelijk zijn van individuen of toevallige ideeën.
 - Bouw aan een cultuur waarin technologie, experimenten en samenwerking vanzelfsprekend zijn.

**Blik op de toekomst:
hoe bouwen we verder?**

Digitale Transformatie, hoe verder?

- Programma Digitale Transformatie eindigt 2025
- Doorstart in afgeslankte vorm in 2026 via Digitale innovatie met focus op AI en Internet of Things. *Technologie spoor.*
 - Pilot M365 CoPilot en CoPilot Agents
 - Innovatieagenda IoT
- Digitaliseringsmogelijkheden benutten en structureel bestendigen in 2026. *Leiderschap spoor.*
 - Innovatie als (duidelijke) kernambitie
- De centrale vraag is:
 - Hoe nemen leidinggevenden én medewerkers eigenaarschap over de digitaliseringsopgave en geven zij samen richting aan deze duurzame verandering?

